

Sisällys

FOLKLORISTIIKKA TIETEENALANA	9	ALUEELLISET JA ETNISET YHTEISÖT	61
Folkloristiikan suuntia	13	Suomi: itää ja länttä	63
Antropologian näkökulma	15	Etniset vähemmistöt	65
Ihminen — sosiaalinen eläin?	18	Suomenruotsalaiset	66
FOLKLORE TUTKIMUSKOHTENA	22	Lappalaiset	69
»Tekijä tuntematon» — perinteen		Mustalaiset	70
anonymisyys	24	Siirtolaisuus ja reliktiluodot	72
Muistinvaraisuus ja suullisuus	26	Metsäsuomalaiset ja kveenikulttuuri	73
Yhteisöllisyyden merkitys	29	Inkeri	74
Etnosentrinen perinne	32	Karjala	76
Kaavat, perinne ja käyttäytyminen	35	Luovutettu Karjala ja siirtoväki	78
KENTÄLTÄ TUTKIMUSAINESTOKSI	39	Viena, Aunus ja Tverin Karjala	80
Varhaisia lähteitä	40	Karjalan kulttuuripiirteitä	83
Lönnrotin merkitys	42	Suomen ja Viron perinneyhteydet	85
Ei vain runoja ja satuja	45	TALONPOIKAISYHTEISÖN AIKA	88
Kansanrunousarkiston kartuntaa	47	Kylä perinneyhteisönä	90
Tiedonhankintamenetelmät	49	Säätyläisten perinne	93
Kyselyt	50	Kaupungit ja työväenkuulttuuri	96
Haastattelu folkloristin näkökulmasta	52	MODERNISOITUVA YHTEISKUNTA	99
Havainnointi	53	Perhe perinneyhteisönä	103
Äänitteet ja kuvatekniikka	54	Lasten ja nuorten ikäryhmät	104
Elämäkerrat ja kaunokirjallisuus		Työpaikat perinneyhteisönä	107
lähteinä	57		

ELÄMÄNKAARI — SOSIAALISIA
TAPAHTUMIA 109
Synnytys 110
Lastenkasvatus ja sosiaalistuminen 112
Sosiaalistumisen muutoksia 114
Avioliiton solmiminen 116
Nuorten seurustelu talonpoikais-
yhteisössä 117
Sukupuoliroolit ja perinne 119
Vanhuus 122
Kuolema 124

EROON ARJESTA 126
Arjesta juhlaaksi 127
Henkilökohtaiset juhlat 132
Vuotuisjuhlat 134
Folklore viihteenä 136
Tanssi 137
Kansanleikit 139
Kansanhuumorin merkityksestä 143

KANSANLAULUT 145
Itkuvirret 147
Kalevalamitta laulun muottina 149
Miten vanhoja kansanrunot ovat? 151
Kaksi laulukulttuuria 154
Laulajat 156
Laulun lajit 160
Savon laulustoa 161
Riimilliset laulut 167
Rekilaulut 170
Röntyskät ja tšastuskat (pajot) 174
Miesten laulut 174
Kirjoitetut laulut 176

PUHE-ESITYKSET 178
Kertomusperinne 178

Sadut 182
Legendat 186
Syntykertomukset 188
Tarinat 190
Nykytarinat 194
Huhut 196
Juorut 197
Juttu kertomuslajina 199
Muistelmat 201
Kaskut 203
Vitsit 204
Helppoheikit (kauppahuudot) 206
Pilasaarnat ja muut parodiat 207
Äänenjäljittelyt 209
Arvoitukset 212
Arvoitusten esitystilanteet 214
Lasten viihdytysperinne 215

KIELENKÄYTTÖ 218
Eleet 220
Tervehtiminen ja puhuttelu 221
Kiroilu 223
Sananparret 224
Sutkaukset ja fraasit 226
Leikkikielet 228

KANSANUSKON MAAILMA 230
Kirkko ja kansanusko 232
Kansanomaisen moraalin tarkastelua 234
Kosto ja kostaminen 236
Anteliaisuus 237
Maagisen ajattelun muotoja 239
Enteet ja ennustaminen 242
Sanataikuus ja loitsut 245
Vanha taikuus ja arkielämä 248
Modernin taikauskon piirteitä 256
Kansanlääkintä 260

Taudinselitykset	263	Seinäkirjoitukset	288
Parantaminen	266	Pilailumonisteet	289
Nykyajan epävirallinen lääkintä	268	Joukkoviestintä ja populaarikulttuuri	291
Yliluonnolliset olennot uskomuksissa	269	Folkloristiikka ja nykyajan haasteet	294
Vainajat	271		
Paholaiskuvitelmat	272	MISTÄ PERUSTIETOA	296
Haltijat	274		
Yliluonnolliset kokemukset	276	KIRJALLISUUTTA	298
UUSIA PERINTEEN MUOTOJA	281	HENKILÖ- JA ASIAHAKEMISTO	311
Folklorismi	281		
Kirjoitettu perinne	285	JÄLKISANAT	319